

Onderwerp Bijstandsexperiment krijgt de ruimte

Steller D.E. van Duin

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 51 67 Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 5932314

Datum **30 SEP. 2016** Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In onze brief van 1 oktober 2015 (kenmerk 5245833) hebben we u verteld over ons plan voor het experiment Bijstand op maat. Met 'Bijstand op maat' wil het college de uitstroom en participatie van bijstandsgerechtigden vergroten door meer vertrouwen en regie te geven. Het afgelopen jaar heeft er intensief en constructief overleg met staatssecretaris Klijnsma plaatsgevonden over onze plannen. We zijn daarin samen opgegaan met de gemeenten Utrecht, Tilburg en Wageningen. We zijn verheugd dat er een doorbraak is. De ministerraad heeft op 30 september ingestemd met een concept-Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die voorgelegd zal worden aan de Tweede Kamer. Deze AMvB maakt experimenteren met de Participatiewet mogelijk. Het college ziet vooralsnog voldoende mogelijkheden voor een zinvol experiment binnen de AMvB dat als basis kan dienen voor nieuw beleid of vervolgonderzoek. Daarmee ligt er een kans om bijstandsgerechtigden beter te helpen richting werk, participatie of een verbeterd welzijn door hun meer eigen regie over hun leven te geven. In deze brief informeren we over inhoud van de AMvB en het vervolgproces.

AMvB na intensief bestuurlijk overleg

Voor een experiment met ontheffing van de arbeidsplicht en een aantrekkelijker inkomstenvrijlating is een AMvB op basis van artikel 83 Participatiewet nodig. Met een AMvB die ruimte geeft aan een breed palet aan experimenten kunnen gemeenten binnen verschillende lokale situaties onderzoeken hoe mensen het beste geholpen kunnen worden richting werk, participatie en verbeterd welzijn. Als de experimenten goed op elkaar worden afgestemd dan kunnen vervolgens ook bredere, landelijke conclusies worden getrokken. Samen met de andere drie koplopergemeenten hebben we intensief gezocht naar de benodigde ruimte. Een Kamermeerderheid heeft via de motie-Voortman ook gevraagd om experimenteerruimte voor gemeenten op dit punt.

De AMvB Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet komt, zij het gedeeltelijk, tegemoet aan onze ambities en is naar de Tweede Kamer gestuurd. We verwachten dat de besluitvorming rond de jaarwisseling is afgerond.

Experimenteerruimte voor gemeenten

Met de AMvB kunnen gemeenten een experiment doen met drie soorten interventies:

1. ontheffing van de arbeids- en re-integratieverplichtingen;
2. intensieve begeleiding en ondersteuning, waarbij er veel contactmomenten met de gemeente zijn;
3. een ruimere inkomstenvrijlating. Het gaat om een vrijlating van 50% van de inkomsten gedurende maximaal twee jaar tot een maximum dat is afgestemd op het wettelijk minimum loon (WML). (De huidige vrijlating is 25% van de inkomsten gedurende maximaal zes maanden.) De maximale bedragen zijn zo vastgesteld dat geen armoedeval ontstaat en wordt voorkomen dat een eenverdiener met een inkomen ter hoogte van het WML minder te besteden heeft dan een deelnemer aan het experiment.

Gemeenten kunnen zelf kiezen welke interventies zij opnemen in hun experiment. Wel geldt dat bij keuze voor groep 1 ook altijd groep 2 aanwezig moet zijn. Natuurlijk worden er ook controlegroepen ingesteld om een wetenschappelijk relevant experiment uit te voeren. In de AMvB ligt de nadruk op de effecten van de interventies op volledige uitstroom uit de bijstand, maar gemeenten zijn vrij om in hun onderzoek ook andere effecten mee te nemen.

Het experiment duurt feitelijk twee jaar. Daarnaast is er nog een jaar voor de voorbereiding en de afronding. Gedurende het experiment rapporteren de deelnemende gemeenten aan het ministerie over de voortgang, en leveren elk ook een eindrapport aan. Een experiment op basis van artikel 83 Participatiewet vereist namelijk dat er wordt gerapporteerd aan de Kamer over de doeltreffendheid en de effecten. De kosten van de uitvoering van het experiment moet de gemeente zelf betalen, maar voor het onderzoek is er een tegemoetkoming van het Rijk.

Beoordeling AMvB

We hebben wel een aantal kanttekeningen bij de AMvB. De gestandaardiseerde benadering en verplichte tussentijdse controles maken de uitgesproken persoonlijke en gedifferentieerde benadering uit Bijstand op maat - de opzet van het experiment waarover we u in oktober 2015 hebben geïnformeerd - niet in die vorm mogelijk.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat innoveren van het sociaal stelsel stapsgewijs gaat. Daarom grijpen we deze kans aan om een eerste stap te kunnen zetten naar een effectievere Participatiewet. We zien er meerwaarde in om te onderzoeken wat de nieuwe interventies zoals de ruimere inkomstenvrijlating voor mensen kunnen opleveren.

Ook zien we mogelijkheden om met deze AMvB te onderzoeken wat eigen regie met mensen doet en welke aanpak het beste voor welke persoon werkt. Keuzevrijheid en differentiatie maken op dit moment geen deel uit van de Participatiewet. Als we deze mogelijkheden weten te verzilveren, is de Groningse insteek uniek en onze deelname extra waardevol.

Vervolgproces

De AMvB is inmiddels het besluitvormingsproces ingegaan, en verwacht wordt dat rond de jaarwisseling een definitieve AMvB op tafel ligt. We gaan nu op basis van de concept-AMvB bezien of en hoe we daadwerkelijk een zinvol lokaal experiment kunnen vormgeven. Daarbij gaan we in gesprek met bijstandsgerechtigden en houden we rekening met mogelijke wijzigingen als gevolg van uitspraken van de Kamers en Raad van State. De komende periode maken we een onderzoeksplan en een uitvoeringsplan en dit najaar hopen wij u de definitieve vorm en uitvoering van Bijstand op maat ter besluitvorming voor te kunnen leggen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink